

**Predmet C-423/23**

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.  
stavka 1. Poslovnika Suda**

**Datum podnošenja:**

10. srpnja 2023.

**Sud koji je uputio zahtjev:**

Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Okružni  
upravni sud za Lombardiju, Italija)

**Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:**

7. srpnja 2023.

**Tužitelj:**

Secab Soc. coop.

**Tuženici:**

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA)

Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA

**Predmet glavnog postupka**

Poništenje raznih akata i računa koje su izdali tuženici.

**Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku**

Na temelju članka 267. UFEU-a od Suda se traži da pojasni je li talijansko zakonodavstvo, kojim se utvrđuje određena gornja granica prihoda koje proizvođači ostvaruju prodajom električne energije, osobito u sektoru obnovljive energije, u skladu sa zakonodavstvom Unije u tom području.

**Prethodna pitanja**

1. Protivi li se članku 5. stavku 4. Direktive (EU) 2019/944, uvodnim izjavama 3. i 12. Direktive (EU) 2018/2001, uvodnim izjavama 27., 28., 29.

- i 39., članku 6. stavku 1. te članku 8. stavku 2. Uredbe (EU) 2022/1854 nacionalno zakonodavstvo kojim se utvrđuje gornja granica tržišnih prihoda ostvarenih prodajom električne energije na način propisan člankom 15.a Decreta-legge 27.1.2022 n.4 (Uredba sa zakonskom snagom br.4 od 27. siječnja 2022.), kojim se proizvođačima ne dopušta da zadrže 10 % prihoda koji prelaze tu granicu?
2. Protivi li se članku 5. stavku 4. Direktive (EU) 2019/944, uvodnim izjavama 2., 3. i 12. Direktive (EU) 2018/2001, uvodnim izjavama 27., 28., 29. i 39., članku 6. stavku 1. te članku 8. stavku 2. točkama (b) i (c) Uredbe (EU) 2022/1854 nacionalno zakonodavstvo kojim se utvrđuje gornja granica tržišnih prihoda ostvarenih prodajom električne energije na način propisan člankom 15.a Uredbe sa zakonskom snagom br.4 od 27. siječnja 2022., kojim se ne štite i potiču ulaganja u sektoru obnovljive energije?
  3. Protivi li se uvodnoj izjavi 3. Direktive (EU) 2018/2001, uvodnim izjavama 27. i 41., članku 7. stavku 1. točkama (h), (i) i (j), članku 8. stavku 1. točkama (a) i (d) te članku 8. stavku 2. Uredbe (EU) 2022/1854 nacionalno zakonodavstvo kojim se utvrđuje gornja granica tržišnih prihoda ostvarenih prodajom električne energije na način propisan člankom 15.a Uredbe sa zakonskom snagom br.4 od 27. siječnja 2022., kojim se ne predviđa posebna gornja granica prihoda ostvarenih prodajom energije proizvedene iz ugljena ni drukčije uređenje s obzirom na različite izvore proizvodnje?

### **Navedene odredbe prava Unije i sudska praksa Unije**

Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU, konkretno, članak 5.

Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, konkretno, uvodne izjave 2., 3., 12. i 29.

Uredba Vijeća (EU) 2022/1854 od 6. listopada 2022. o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije, konkretno, uvodne izjave 1., 3., 6., 25., 27., 28., 29., 30., 32., 33., 34., 39., 40., 41. i 71. te članci 6., 7. i 8.

Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju, konkretno, odjeljci 2.2.1. i 2.2.2., zaključak i Prilog 2.

Presude Suda od 29. rujna 2016., C-492/14, EU:C:2016:732 i od 1. srpnja 2014., C-573/12, EU:C:2014:2037.

## **Navedene nacionalne odredbe**

### Uredba sa zakonskom snagom br. 4 od 27. siječnja 2022.; članak 15.a

Stavkom 1. predviđa se da se od 1. veljače 2022. do 31. prosinca 2022. u pogledu električne energije koju su u mrežu isporučile razne vrste postrojenja koja upotrebljavaju obnovljive izvore energije na cijenu energije primjenjuje mehanizam kompenzacije.

Stavkom 3. predviđa se da GSE izračunava razliku između referentne i tržišne cijene i navodi način na koji se određuju te cijene.

Stavkom 4. predviđa se da, u slučajevima kada je razlika iz stavka 3. pozitivna, GSE isplaćuje odgovarajući iznos proizvođaču i da, u slučajevima kad je ta razlika negativna, GSE provodi prijeboj ili traži pripadajući iznos od proizvođača (dvostrani mehanizam kompenzacije).

### Decreto-legge 9 agosto 2022, n. 115 (Uredba sa zakonskom snagom br. 115 od 9. kolovoza 2022.); članak 11.

### Legge 29 dicembre 2022, n. 197 (Zakon br. 197 od 29. prosinca 2022.); članak 1.

Stavkom 30. predviđa se da se od 1. prosinca 2022. do 30. lipnja 2023. u pogledu električne energije koju su u mrežu isporučila postrojenja koja upotrebljavaju obnovljive izvore energije koji nisu obuhvaćeni područjem primjene navedenog članka 15.a i postrojenja koja upotrebljavaju neobnovljive izvore energije iz članka 7. stavka 1. Uredbe (EU) 2022/1854 primjenjuje gornja granica tržišnih prihoda ostvarenih proizvodnjom električne energije.

Stavkom 31. predviđa se da se gornja granica prihoda primjenjuje na bilo koji tržišni prihod koji ostvare proizvođači električne energije koja je proizvedena u navedenim postrojenjima i, ako postoje, posrednici koji sudjeluju na veleprodajnom tržištu električne energije za račun samih proizvođača.

Stavkom 32. predviđa se da GSE izračunava razliku između referentne i tržišne cijene i navodi način na koji se određuju te cijene.

U slučajevima kad je razlika iz stavka 32. negativna, stavkom 33. predviđa se da GSE provodi prijeboj ili traži pripadajući iznos od proizvođača (jednostrani mehanizam kompenzacije).

## **Sažet prikaz činjenica i postupka**

- 1 Društvo tužitelj proizvodi električnu energiju pomoću postrojenja koja upotrebljavaju hidroenergiju.
- 2 Prilikom provedbe članka 15.a Uredbe sa zakonskom snagom br. 4 od 27. siječnja 2022. ARERA je odlukama iz 2022. i 2023. uvrstila tužitelja na popis društava na

koje se primjenjuje to pravno pravilo, nakon čega je GSE izdao niz računa na teret tužitelja. Na te odluke, druge povezane akte i navedene račune odnosi se tužba za poništenje koju je tužitelj podnio sudu koji je uputio zahtjev.

- 3 U skladu s navedenim člankom 15.a, umjesto da je određuje tržište, naknadu za isporuku energije za proizvođače koji se ondje navode određuje zakonodavac na autoritativan način, odnosno utvrđivanjem maksimalne gornje granice prihoda.
- 4 Navedeni se članak trebao primjenjivati od 1. veljače 2022. do 31. prosinca 2022., ali je člankom 11. Uredbe sa zakonskom snagom br. 115 od 9. kolovoza 2022. rok produljen do 30. lipnja 2023.
- 5 Dana 8. listopada 2022. stupila je na snagu Uredba (EU) 2022/1854, koja se odnosi na hitnu intervenciju za rješavanje pitanja visokih cijena energije i kojom se konkretno predviđjela viša gornja granica prihoda i šire područje primjene u odnosu na ono što proizlazi iz članka 15.a.
- 6 Člankom 1. stavcima 30. do 38. Zakona br. 197 od 29. prosinca 2022. preneseni su pak, za razdoblje od 1. prosinca 2022. do 30. lipnja 2023., članci 6., 7. i 8. Uredbe (EU) 2022/1854, ali su iz tog članka isključena postrojenja koja upotrebljavaju obnovljive izvore energije i koja su već obuhvaćena područjem primjene članka 15.a.
- 7 Stoga se gornja granica prihoda iz članka 15.a od 1. veljače 2022. do 30. lipnja 2023. primjenjivala na proizvođače energije iz obnovljivih izvora, unatoč tomu što je stupio na snagu Zakon br. 197 od 29. prosinca 2022., koji se pak od 1. prosinca 2022. do 30. lipnja 2023. primjenjivao na proizvođače energije iz neobnovljivih izvora i proizvođače energije iz obnovljivih izvora koji se ne spominju u članku 15.a.
- 8 Iako je prethodio Uredbi (EU) 2022/1854, članak 15.a stoga je u biti predstavljao nacionalno pravno pravilo kojim je preneseno pravilo prava Europske unije kad je riječ o energiji proizvedenoj iz obnovljivih izvora.

### **Glavni argumenti stranaka glavnog postupka**

- 9 Tužitelj tvrdi da se članak 15.a Uredbe sa zakonskom snagom br. 4 od 27. siječnja 2022. protivi zakonodavstvu Unije.

### **Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku**

- 10 Cijene električne energije neuobičajeno su porasle od kraja 2021. zbog iznimnog povećanja cijena plina koji se upotrebljavao kao gorivo za proizvodnju električne energije.
- 11 Poput Uredbe (EU) 2022/1854, članak 15.a donesen je kako bi se privremeno ograničili izvanredni tržišni prihodi koje su ostvarili proizvođači energije koji za

proizvodnju ne upotrebljavaju plin i imaju troškove koji su neovisni o kretanju cijena plina. U tu svrhu, člankom 15.a utvrđuje se da se na navedene izvanredne prihode primjenjuje gornja granica i da će se odgovarajući iznosi podijeliti krajnjim kupcima.

- 12 Sud koji je uputio zahtjev ima dvojbe u pogledu toga je li konkretan način koji je talijanski zakonodavac primijenio radi utvrđivanja gornje granice u skladu s granicama utvrđenima samom Uredbom (EU) 2022/1854 i zakonodavstvom Europske unije u području energije, i to i u pogledu opsega te gornje granice i u pogledu subjekata na koje se primjenjuje.

### OPSEG

- 13 Iako referentna cijena iz članka 15.a stavka 3. točke (a) iznosi između 56 eura po megavatsatu i 58 eura po megavatsatu i stoga je znatno niža od one utvrđene na razini Unije, koja iznosi 180 eura po megavatsatu, ARERA smatra da je ta cijena ipak pravedna, s obzirom na to da odgovara aritmetičkoj sredini cijena na svakom tržišnom području koje su zabilježene od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2020. i revalorizirane na temelju inflacije.
- 14 Sud koji je uputio zahtjev napominje da, u skladu s onim što se navodi u uvodnoj izjavi 28. Uredbe (EU) 2022/1854, u svrhu utvrđivanja gornje granice tržišnih prihoda treba uzeti u obzir sate tijekom kojih je potražnja bila na najvišoj razini prije agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine.
- 15 Metodom koju primjenjuje talijanski zakonodavac predviđa se pak prosjek između cijena energije tijekom godina, uključujući 2020., na koju se utjecale anomalije uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, ali to ne obuhvaća 2021., kada je, osim što je trebalo kompenzirati posebnosti prethodne godine, počeo novi dosad nezabilježeni ekonomski ciklus povećanja cijena. Isključenje 2021. iz osnove za izračun referentne cijene dovelo je do smanjenja te cijene za više od 10 %.
- 16 Stoga sud koji je uputio zahtjev ima dvojbe u pogledu proporcionalnosti i razumnosti gornje granice tržišnih prihoda iz članka 15.a, s obzirom na to da proizvođačima nije dopušteno zadržati 10 % prihoda koji prelaze tu granicu, što se pak zahtijeva uvodnom izjavom 39. Uredbe (EU) 2022/1854.
- 17 Čini se da talijanska mjera nije ni prikladna za zaštitu ulaganja izvršenih u sektoru obnovljive energije, a osobito kad je riječ o njezinoj mogućnosti da ubuduće štiti ta ulaganja kako bi se proširila uporaba tih izvora, što se pak izričito zahtijeva zakonodavstvom Europske unije u tom području.
- 18 U skladu sa zaključkom iz Komunikacije Komisije od 8. ožujka 2022. „REPowerEU”, zamjena fosilnih izvora s obnovljivim izvorima hitno je potrebna radi povećanja energetske neovisnosti Europe, jednako kao što, u skladu s uvodnom izjavom 2. Direktive (EU) 2018/2001, promicanje obnovljivih oblika energije predstavlja važan dio paketa mjera potrebnih za ispunjavanje obveza Unije iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama iz 2015., uključujući

obvezujući cilj smanjenja emisija za najmanje 40 % do 2030., za koji je izričito definirano da „im[a] sveobuhvatan značaj za energetska i okolišna politika Unije”.

- 19 Nedostatak odgovarajućih ulaganja u sektoru obnovljive energije jedan je od propusta država u borbi protiv klimatskih promjena, koje su već utvrdili brojni nacionalni sudovi (predmeti „Urgenda Foundation” u Nizozemskoj, „Affaire du siècle” u Francuskoj, „Neubauer” u Njemačkoj) i koji se trenutačno razmatraju pred Europskim sudom za ljudska prava (žalbe br. 39371/20, 53600/20 i 34068/21).
- 20 Konkretno, iz zajedničkog tumačenja uvodnih izjava 28. i 29. Uredbe (EU) 2022/1854 proizlazi da je prilikom utvrđivanja gornje granice potrebno ostaviti razumnu marginu prosudbe u pogledu cijene koju mogu očekivati ulagatelji s ciljem da se ne dovede u pitanje početna procjena profitabilnosti ulaganja i ne ugroze ta ulaganja, što su pak okolnosti za koje se čini da se nisu ocijenile u talijanskom pravnom pravilu.
- 21 Osim što izravno ograničava financijsku sposobnost poduzeća koja proizvode energiju iz obnovljivih izvora da provode ulaganja, članak 15.a također ima neizravne učinke jer utječe na povjerenje ulagatelja u rast sektora, što se protivi načelima koja je Sud utvrdio i prema kojima je potrebno „dugoročno gledano, potaknuti ulaganja u nova postrojenja” (vidjeti presude od 29. rujna 2016., C-492/14, EU:C:2016:732, t. 110. i od 1. srpnja 2014., C-573/12, EU:C:2014:2037, t. 103.).

#### SUBJEKTI NA KOJE SE PRIMJENJUJE ZAKONODAVSTVO O KOJEM JE RIJEČ

- 22 Članak 15.a odnosi se samo na proizvođače energije koji upotrebljavaju obnovljive izvore.
- 23 Dok se Uredbom (EU) 2022/1854 predviđa da se gornja granica prihoda primjenjuje i na proizvođače energije koji upotrebljavaju lignit, naftne derivate i treset te se smatra da je potrebno utvrditi posebnu gornju granicu za one koji upotrebljavaju ugljen, člankom 15.a ne predviđa se pak nijedno pravilo za te proizvođače, koji su zbog toga stekli neopravdanu prednost, osobito u razdoblju od 1. veljače 2022. do 1. prosinca 2022. u kojem na njih nije primijenjena gornja granica prihoda, što stoga dovodi do diskriminacije i narušavanja funkcioniranja tržišta.
- 24 Osim toga, iako članak 8. stavak 1. točka (a) Uredbe (EU) 2022/1854 omogućuje razlikovanje između sustava koji se primjenjuje na različite izvore, člankom 15.a predviđa se pak jedinstvena gornja granica tržišnih prihoda za sve kategorije proizvođača energije iz obnovljivih izvora koji se ondje navode, iako troškovi proizvodnje energije nisu isti za sve kategorije postrojenja, što je okolnost koja isto tako može dovesti do diskriminacije i narušavanja funkcioniranja tržišta.

- 25 Primjerice, proizvođači koji su kao izvor upotrebljavali hidroenergiju pretrpjeli su 2022. povijesno smanjenje razina njihove proizvodnje za više od jedne trećine zbog izvanredne suše i visokih temperatura, dok su drugi to iskoristili, iako se na njih primjenjivala ista gornja granica prihoda.
- 26 Sud koji je uputio zahtjev stoga smatra da je potrebno uputiti navedena prethodna pitanja.

RADNI DOKUMENT